

Manuskript til bestyrelsens mundtlige beretning på Friluftsrådets generalforsamling 14. september 2020

Det talte ord gælder!

Mit første år som formand er gået, ja og mere til. Der har været spændende udfordringer, og jeg har været vidt omkring og mødt friluftslivets aktører – om det så var åbning af Naturens Dag i Ejby Ådal, hvor jeg rodede i kokasser sammen med lokale skoleelever og kronprinsen. Til fællesmøde med alle formænd for lokale friluftsråd. Til topmøde hos Mette Frederiksen på Marienborg eller på sejlture på Lillebælt med miljøminister, borgmestre og naturpark-folk.

Alle steder har mit mantra været, at friluftslivet skal tænkes med fra start i alle de initiativer, hvor bare en *lille* ekstra opmærksomhed på friluftssiderne, kan forbedre friluftsmulighederne markant. Det kan være i klimatilpasningsprojekter, hvor en kommune laver vandopsamlingsbassiner – gør dem tilgængelig for folk med broer og bænke, så der bliver nye muligheder for friluftsliv. Det gælder også på havet, hvor vi snart får den første havplan og har kæmpet for at få tænkt de rekreative interesser med. Men det gælder i særdeleshed også i naturprojekter, der skal øge biodiversiteten og skabe en vildere og urørt natur. Her er det helt afgørende, at vi får tænkt friluftslivet med fra start, så god natur også bliver til gode muligheder for friluftsliv. For ingen tvivl om at der er et stort behov for at gøre noget for vores natur, give den mere plads og skabe bedre betingelser for arters levevilkår. Det er afgørende for at få vendt tilbagegangen i biodiversitet og det giver samtidig mulighed for nogle særlige friluftsoplevelser i en rig natur. Nogen mener så, at fordi vi har en biodiversitetskriser, så skal vi slet ikke prioritere, at vi mennesker også kan få glæde af naturen – de sætter en modsætning op mellem mulighed for friluftsliv og rigere natur. Og uden videnskabelig evidens. Det er både forsimplet og forkert, for så overser man jo den helt, helt afgørende sammenhæng mellem friluftsliv og opbakningen til at passe på naturen. Ved kun at fokusere på biodiversiteten på kort sigt – kommer man til at skade opbakningen til naturen på langt sigt. Et ensidigt fokus på biodiversitet er altså ikke kun dårligt for friluftslivet, det er også dårligt for naturen på lidt længere sigt. For hvis *alle* - og det er altså både Hansen fra Hammerum og Nielsen fra Nørrebro - skal bakke op om naturpolitikken på den lange bane, så skal de have et forhold til naturen og synes den er værd at passe på og prioritere. Og det forhold til naturen, får de bedst ved at komme derud og få deres egne erfaringer og gode oplevelser. Derfor *skal* der være friluftsmuligheder og adgang til ny natur og vild natur - den skal kunne bruges og opleves og den dimension skal være tænkt med helt fra start som en del af løsningen på natur- og biodiversitetskrisen. Vi – både Friluftsrådet og jer medlemmer – skal være på dupperne for at overbevise alle om det og få friluftslivets tænkt med fra start fordi friluftsliv og rig natur er to sider af samme sag.

Den gode nyhed er, at der er medvind for friluftslivet. Jeg tør godt sige, at flere end nogensinde dyrker friluftsliv. Det er selvfølgelig coronakrisen, der har grebet afgørende ind i folks hverdagsliv, men det var en tendens, der har været undervejs i længere tid. Mange har fået øjnene op for de muligheder, vi har herhjemme for at få storslåede naturoplevelser, vi ellers er rejst langt for at få. Tusinder overnatter i naturen og fitnesscenteret er skiftet ud med en cykeltur i skoven eller coretræning på SUP-board. Helt friske undersøgelser viser, at mere end hver tredje dansker har været mere ude i vores natur denne sommer. Og vigtigt at tilføje, så betyder deres oplevelser derude faktisk, at de har fået større viden om Danmarks natur og at de har genopdaget værdien af at være ude i naturen.

Hele to ud af tre – bemærk lige dette – mener selv, at oplevelserne har betydet, at de holder mere af den danske natur end de gjorde tidligere. Når vi bruger naturen har det altså betydning for, hvor meget vi holder af den! Den pointe husker I lige 😊

Der er også politisk medvind for friluftslivet – vi har en miljøminister, der er stærkt optaget af at få flere ud i naturen og revitalisere friluftslivet, og vi har en statsminister, der sætter sig i spidsen for naturpolitikken og ovenikøbet snakker om grønne stier og ruter og er bevidst om værdien af at have fri og lige adgang til naturen.

Det er godt for friluftslivet og friluftsforeningerne, at der er medvind. Det giver en åbning for at forbedre naturen, adgangen til den og vilkårene for friluftsliv og den åbning skal vi udnytte til at skabe konkrete resultater. Forenkling af lovgivningen, få skabt stier og faciliteter, der gør det nemmere at komme ud, sikre bedre adgangsregler. Men i sådan en situation er jeg også nødt til at minde om, at vi stadig skal have fokus på det, der samler os som friluftsforslag og ikke på hver vores interesser og trang til at have naturen for os selv uden forståelse for, at andre bruger naturen på en anden måde, og der nok skal være plads til alle. Det er jo nemt nok at stå sammen, når man er i opposition, og natur og miljø ligger langt nede på dagsordenen, så har vi en fælles kamp. Men det er ligeså vigtigt nu, at vi har en god dialog internt og respekterer hinandens interesser, så vi ikke bruger den medvind, friluftsliv og naturen har, til at skælde ud på hinanden eller begrænse hinandens udfoldelsesmuligheder. Det ville svække Friluftsrådet som paraply, hvis vi ikke kan have fokus på det, der samler os: at friluftsliv skal være for alle – uanset hvor man bor, hvem man er og hvilke friluft aktiviteter, man dyrker. Det skal være nemt at komme ud i vores fælles natur og få gode oplevelser, være aktiv, blive klogere og ikke mindst – have det sjovt sammen med andre.

Det er noget vi skal huske på: at vi dyrker friluftsliv fordi det er hyggeligt at sidde rundt om bålet med spejldervennerne, fordi vi får gode snakke, når vi mødes og tager på vandretur sammen og fordi det er sjovt og udfordrende at lære ny kajakteknikker i klubben, deltage i et rollespil eller få sved på panden og frisk luft på cyklen eller et orienteringsløb. Den glæde er vi også fælles om!

Når nu vi er ved det, med at glæde sig – så kan vi sammen glæde os over Vores Natur-projektet, som mange af jer har en aktiv andel i. Der er virkelig blevet sat fokus på naturen i medierne og på kulturinstitutioner, som biblioteker og museer. Det viser hvad vi kan når vi går sammen i et stort, stærkt - og ganske vist komplekst – partnerskab.

Takket være jer foreninger, naturvejledere og mange andre er der allerede gennemført mere end 1100 arrangementer. Det har vist bredden i friluftslivet og naturformidlingen for tusindvis af danskere. I skal have stor tak for at spille med og lægge de mange kræfter i det. Tak for tålmodigheden og jeres engagement!

Vi er stolte over, at vi gennem Vores Natur har kunnet skabe nye samarbejder og netværk på tværs af vores medlemmer. Det er en proces, som vi alle lærer af, og vi er sikre på, at vi skal mere af det fremover.

Og ja, så har coronasituationen jo heller ikke gjort Vores Natur nemt at gennemføre i år. Derfor er vi også glade for, at selvom det var naturens år 2020, så håber vi at kunne fortsætte succesen og Vores Natur aktiviteterne ind i 2021 sammen med mange af jer og de tre fonde bag Vores Natur: Nordefonden AAGE V. JENSEN NATURFOND og 15. Juni Fonden.

Vi kan ikke komme uden om, at coronakrisen har haft store konsekvenser for os alle og vendt op og ned på de måder, vi plejer at mødes på i foreningslivet. Meget er aflyst, ændret og gået i vasken. Det er ærgerligt især for alle de frivillige kræfter, der er lagt i planlægning af arrangementer og aktiviteter. Som plaster på såret fik Friluftsrådet heldigvis råbt højt nok om, at der også er foreninger, der lider tab på friluftsliv og naturområdet – det er ikke kun inden for idræt og kultur. Vi er rigtig glade for, at det lykkedes, at der blev lyttet fra Miljø- og Fødevarerministeriet, så Friluftsrådet også fik en hjælpepulje til de foreninger, der har mistet indtægter.

I bestyrelsen har vi også været i arbejdstøjet på andre områder. Der er nedsat nye udvalg på blandt andet børn og unge området og et økonomiudvalg – og udvalget, der har arbejdet med en naturpolitik, har afsluttet deres arbejde. Det vil sige at Friluftsrådet nu har formuleret en naturpolitik, der giver os et godt fundament for at agere på den politiske bane, der er kridtet op med regeringens kommende natur- og biodiversitetspakke. Det er ingen enkel opgave for en paraplyorganisation med 82 meget forskellige medlemsorganisationer at udvikle en fælles politik på så stort og vigtigt et område, som natur. Hver en sætning er blevet vendt og drejet mere end en gang, men det betyder også, at resultatet er godt afstemt og har bred opbakning.

Et af de punkter, jeg gerne vil fremhæve i vores naturpolitik er, at brugen af naturen både er til gavn for mennesker men også til gavn for naturen, fordi friluft aktiviteter giver en fortrolighed og en tilknytning til naturen. Vi mener ikke kun, at naturen skal være åben og tilgængelig for alle men også, at alle skal have viden om naturen og forståelse for naturen. Det giver nemlig lyst til at passe på den og til at bruge den på et bæredygtigt grundlag. Tak til alle jer der har kommet med input og holdninger. Naturpolitikken medvirker til at vi kan komme med seriøse og konstruktive anbefalinger til, hvordan naturen kan udvikles til det bedre i samklang med friluftslivet. Jeg håber, at naturpolitikken derfor vil kunne udgøre grundstenen for vores arbejde med natur mange år frem i tiden og være en påmindelse om, at selv på de områder, hvor det kan være sværest at finde fælles fodslag, så er det faktisk muligt. Det kræver blot, at vi alle er villige til at løfte os op over, hvad den enkelte organisation har af interesser, og se i stedet rette blikket mod vores fælles vision: Friluftsliv for alle i en rig natur på et bæredygtigt grundlag. Det er også visionen og vores mål om at forbedre rammerne for alle der bruger naturen, der vil stå centralt i arbejdet frem mod Regeringens natur- og biodiversitetspakken. Det kræver bredt samarbejde med Naturfredningsforeningen, lodsejerorganisationerne og andre interesser. Friluftsrådet rækker gerne ud, men jeg vil understrege, at der skal være en reel vilje til at finde fælles løsninger, der der også kommer friluftslivet til gode. Snak og hensigtserklæringer gør det ikke alene. Fælles løsninger skal også skal flytte noget for folks muligheder for at komme ud og bruge naturen og dyrke friluftsliv ikke bare på papiret men også ude i virkeligheden – ude lokalt.

En anden ting er at det er på tide, der sker forbedringer af adgangen til naturen. I næsten 30 år er der ikke sket forbedringer af adgangen, på trods af at friluftslivet har forandret sig og er i vækst. Det er på tide, at vi ser på, hvad der vil give reelle forbedringer for os friluftbrugere. Der er kommet flere statskove med fri teltning, det er godt - men skal vi også have adgang til private skove i et udvidet tidsrum? Eller skal man ligestille ridende og cyklende eller have lov at gå langs søer og vandløb i det åbne land? Mens vi venter på Regeringens natur- og biodiversitetspakken, vil vi sætte kræfterne ind på at forbedre adgangen til naturen og få ryddet op i lovgivningen. Et af mine store ønsker er, at vi får et regelsæt som er væsentligt mere enkelt. I dag skal man orientere sig i et hav af love og bekendtgørelser for at få overblik over, hvad man må i naturen. Det kan man ganske enkelt ikke forvente af selv de mest velmenende friluftbrugere – det skal være nemt og ligetil at finde ud af hvad man må.

Mange af vores formænd for de lokale friluftsråd er her desværre ikke i dag – ikke fordi de ikke ville komme men fordi vi var nødt til begrænse deltagerantallet. Jeg håber I følger med derude, for jeg vil jeg sige tak for stort engagement i løbet af året. Mange af vores kredse har kastet sig ud i en forandring og en omstrukturering, så det bliver nemmere at tiltrække flere lokalt engagerede foreningsmedlemmer, der gerne vil arbejde for friluftslivets vilkår. Det er forventningen, at de sidste kommer med i løbet af det næste års tid, så vi alle steder i landet har lokale friluftsråd, der kan samle interesserede lokale kræfter. Det er ikke let at ændre en struktur og det er endnu sværere at ændre en kultur. Ifølge vores medlemsundersøgelse i foråret så er kun knapt halvdelen af vores medlemsorganisationer engageret lokalt. Det tal vil vi gerne have en hel del højere op, så vi håber at dette kan være en anledning til at få flere af organisationerne på banen. Vi har brug for engagerede frivillige så friluftslivet er repræsenteret i brugerråd og udvalg i kommunerne og i naturområderne, og så vi får indflydelse på mulighederne for at dyrke friluft aktiviteter som foreninger. Vi skal være tilstede derude og varetage interesserne lokalt

og sige vores mening når der bliver truffet beslutninger om salg af offentlig skov til private ejere eller nedlæggelse af stier. Jeg vil derfor gerne opfordre til, at I går hjem og finder de gode talenter ude lokalt og sender dem afsted til årsmøde i det lokale friluftsråd.

Tak til mine bestyrelseskollegaer og til sekretariatet for et travlt år og tak for med- og modspil til alle jer. Sammen står vi stærkt og taler friluftslivets sag.